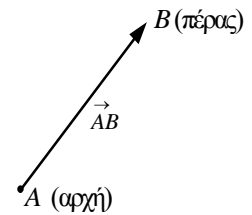

ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΑ

Στη Γεωμετρία το **διάνυσμα** ορίζεται ως ένα προσανατολισμένο ευθύγραμμο τμήμα, δηλαδή ως ένα ευθύγραμμο τμήμα του οποίου τα άκρα θεωρούνται διατεταγμένα.

Αν η αρχή και το πέρας ενός διανύσματος συμπίπτουν, τότε το διάνυσμα λέγεται **μηδενικό διάνυσμα**.

- Η απόσταση των άκρων ενός διανύσματος \vec{AB} , δηλαδή το μήκος του ευθύγραμμου τμήματος AB , λέγεται **μέτρο** ή **μήκος** του διανύσματος \vec{AB} και συμβολίζεται με $|\vec{AB}|$. Αν το διάνυσμα \vec{AB} έχει μέτρο 1, τότε λέγεται **μοναδιαίο** διάνυσμα.

- Η ευθεία πάνω στην οποία βρίσκεται ένα μη μηδενικό διάνυσμα \vec{AB} λέγεται **φορέας** του \vec{AB} .

- Δύο μη μηδενικά διανύσματα \vec{AB} και $\vec{\Gamma\Delta}$, που έχουν τον ίδιο φορέα ή παράλληλους φορείς, λέγονται **παράλληλα ή συγγραμμικά** διανύσματα

- Τα συγγραμμικά διανύσματα διακρίνονται σε **ομόρροπα** και **αντίρροπα**.

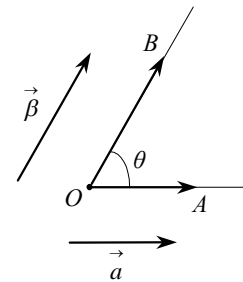
- Δύο μη μηδενικά διανύσματα λέγονται **ίσα** όταν έχουν την ίδια κατεύθυνση και ίσα μέτρα.

- Δύο διανύσματα λέγονται **αντίθετα**, όταν έχουν αντίθετη κατεύθυνση και ίσα μέτρα.

Γωνία δύο διανυσμάτων

Έστω δύο μη μηδενικά διανύσματα \vec{a} και \vec{b} . Με αρχή ένα

σημείο O παίρνουμε τα διανύσματα $\vec{OA}=\vec{a}$ και $\vec{OB}=\vec{b}$. Την κυρτή γωνία \hat{AOB} , που ορίζουν οι ημιευθείες OA και OB , την ονομάζουμε **γωνία των διανυσμάτων \vec{a} και \vec{b}** και τη συμβολίζουμε με (\vec{a}, \vec{b}) ή (\vec{b}, \vec{a}) ή ακόμα, αν δεν προκαλείται σύγχυση, με ένα μικρό γράμμα, για παράδειγμα θ .

Η γωνία των \vec{a} και \vec{b} είναι ανεξάρτητη από την επιλογή του σημείου O . Είναι φανερό επίσης ότι $0^\circ \leq \theta \leq 180^\circ$ ή σε ακτίνια $0 \leq \theta \leq \pi$ και ειδικότερα:

- $\theta = 0$, αν $\vec{a} \uparrow \vec{b}$.

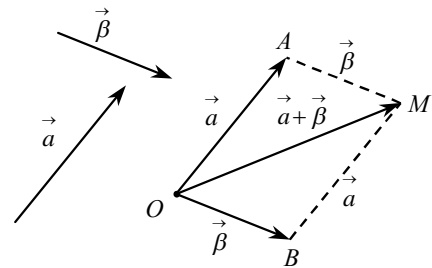
- $\theta = \pi$, αν $\vec{a} \updownarrow \vec{b}$.

- Αν $\theta = \frac{\pi}{2}$, τότε λέμε ότι τα διανύσματα \vec{a} και \vec{b} είναι **ορθογώνια** ή **κάθετα** και γράφουμε $\vec{a} \perp \vec{b}$.

- Αν ένα από τα διανύσματα \vec{a} , \vec{b} είναι το μηδενικό διάνυσμα, τότε ως γωνία των \vec{a} και \vec{b} μπορούμε να θεωρήσουμε οποιαδήποτε γωνία θ με $0 \leq \theta \leq \pi$.

Πρόσθεση Διανυσμάτων

Έστω δύο διανύσματα \vec{a} και $\vec{\beta}$. Με αρχή ένα σημείο O παίρνουμε διάνυσμα $\vec{OA}=\vec{a}$ και στη συνέχεια με αρχή το A παίρνουμε διάνυσμα $\vec{AM}=\vec{\beta}$. Το διάνυσμα \vec{OM} λέγεται **άθροισμα** ή **συνισταμένη** των διανυσμάτων \vec{a} και $\vec{\beta}$ και συμβολίζεται με $\vec{a} + \vec{\beta}$.

Το άθροισμα δύο διανυσμάτων βρίσκεται και με το λεγόμενο **κανόνα του παραλληλόγραμμου**. Δηλαδή, αν με αρχή ένα σημείο O πάρουμε τα διανύσματα $\vec{OA} = \vec{a}$ και $\vec{OB} = \vec{\beta}$, τότε το άθροισμα $\vec{a} + \vec{\beta}$ ορίζεται από τη διαγώνιο OM του παραλληλόγραμμου που έχει προσκείμενες πλευρές τις OA και OB .

Ιδιότητες Πρόσθεσης Διανυσμάτων

Για την πρόσθεση των διανυσμάτων ισχύουν οι γνωστές ιδιότητες της πρόσθεσης πραγματικών αριθμών. Δηλαδή, αν $\vec{a}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ είναι τρία διανύσματα, τότε:

(1)	$\vec{a} + \vec{\beta} = \vec{\beta} + \vec{a}$	(Αντιμεταθετική ιδιότητα)
(2)	$(\vec{a} + \vec{\beta}) + \vec{\gamma} = \vec{a} + (\vec{\beta} + \vec{\gamma})$	(Προσεταιριστική ιδιότητα)
(3)	$\vec{a} + \vec{0} = \vec{a}$	
(4)	$\vec{a} + (-\vec{a}) = \vec{0}$.	

Η προσεταιριστική ιδιότητα μας επιτρέπει να συμβολίζουμε καθένα από τα ίσα αθροίσματα $(\vec{a} + \vec{\beta}) + \vec{\gamma}$ και $\vec{a} + (\vec{\beta} + \vec{\gamma})$ με $\vec{a} + \vec{\beta} + \vec{\gamma}$, το οποίο θα λέμε **άθροισμα των τριών διανυσμάτων $\vec{a}, \vec{\beta}$ και $\vec{\gamma}$** . Το άθροισμα περισσότερων διανυσμάτων $\vec{a}_1, \vec{a}_2, \vec{a}_3, \dots, \vec{a}_n$, $n \geq 3$ ορίζεται επαγωγικά ως εξής:

$$\vec{a}_1 + \vec{a}_2 + \vec{a}_3 + \dots + \vec{a}_n = (\vec{a}_1 + \vec{a}_2 + \vec{a}_3 + \dots + \vec{a}_{n-1}) + \vec{a}_n.$$

Δηλαδή, **για να προσθέσουμε n διανύσματα $\vec{a}_1, \vec{a}_2, \vec{a}_3, \dots, \vec{a}_n$** , τα καθιστούμε διαδοχικά, οπότε το άθροισμά τους θα είναι το διάνυσμα που έχει ως αρχή την αρχή του πρώτου και ως πέρας το πέρας του τελευταίου. Επειδή μάλιστα ισχύουν η αντιμεταθετική και η προσεταιριστική ιδιότητα της πρόσθεσης, **το άθροισμα δε μεταβάλλεται αν αλλάξει η σειρά των προσθετέων ή αν μερικοί από αυτούς αντικατασταθούν με το άθροισμά τους**.

Αφαίρεση Διανυσμάτων

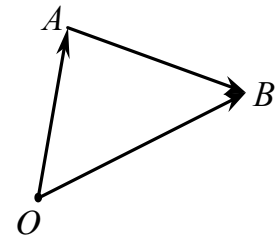
Η διαφορά $\vec{a} - \vec{\beta}$ του διανύσματος $\vec{\beta}$ από το διάνυσμα \vec{a} ορίζεται ως άθροισμα των διανυσμάτων \vec{a} και $-\vec{\beta}$. Δηλαδή

$$\vec{a} - \vec{\beta} = \vec{a} + (-\vec{\beta})$$

Διάνυσμα Θέσεως

— Έστω O ένα σταθερό σημείο του χώρου (σημείο αναφοράς).

Τότε για κάθε σημείο A του χώρου ορίζεται το διάνυσμα \vec{OA} , το οποίο λέγεται **διάνυσμα θέσεως του A** ή **διανυσματική ακτίνα του A** .

— “Κάθε διάνυσμα στο χώρο είναι ίσο με τη διανυσματική ακτίνα του πέρατος μείον τη διανυσματική ακτίνα της αρχής”.

Δηλαδή $\boxed{\vec{AB} = \vec{OB} - \vec{OA}}$.

Μέτρο Αθροίσματος Διανυσμάτων Γενικά ισχύει η παρακάτω σχέση:

$$\boxed{||\vec{\alpha}| - |\vec{\beta}|| \leq |\vec{\alpha} + \vec{\beta}| \leq |\vec{\alpha}| + |\vec{\beta}|}$$

Ειδικότερα ισχύει ότι: $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = |\vec{\alpha}| + |\vec{\beta}|$ αν και μόνο αν $\vec{\alpha} \uparrow \uparrow \vec{\beta}$, ενώ

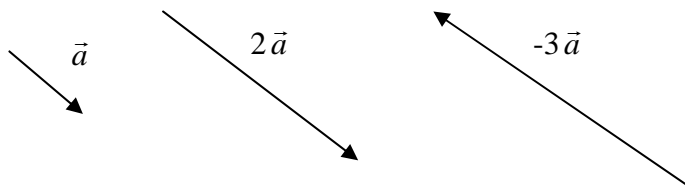
$$||\vec{\alpha}| - |\vec{\beta}|| = |\vec{\alpha} + \vec{\beta}| \text{ αν και μόνο αν } \vec{\alpha} \uparrow \downarrow \vec{\beta}.$$

Ορισμός Πολλαπλασιασμού Αριθμού με Διάνυσμα

Έστω λ ένας πραγματικός αριθμός με $\lambda \neq 0$ και \vec{a} ένα μη μηδενικό διάνυσμα. Ονομάζουμε **γινόμενο του λ με το \vec{a}** και το συμβολίζουμε με $\lambda \cdot \vec{a}$ ή $\lambda\vec{a}$ ένα διάνυσμα το οποίο:

- είναι **ομόρροπο του \vec{a}** , αν $\lambda > 0$ και **αντίρροπο του \vec{a}** , αν $\lambda < 0$ και
- έχει μέτρο: $|\lambda\vec{a}| = |\lambda| |\vec{a}|$.

Αν είναι $\lambda = 0$ ή $\vec{a} = \vec{0}$, τότε ορίζουμε ως $\lambda \cdot \vec{a}$ το μηδενικό διάνυσμα $\vec{0}$.

Ιδιότητες Πολλαπλασιασμού Αριθμού με Διάνυσμα

(1)	$\lambda(\vec{\alpha} + \vec{\beta}) = \lambda\vec{\alpha} + \lambda\vec{\beta}$	$\lambda(\vec{\alpha} - \vec{\beta}) = \lambda\vec{\alpha} - \lambda\vec{\beta}$
π.χ.	$3(\vec{\alpha} + \vec{\beta}) = 3\vec{\alpha} + 3\vec{\beta}$	$5(\vec{\alpha} - \vec{\beta}) = 5\vec{\alpha} - 5\vec{\beta}$
(2)	$(\lambda + \mu)\vec{\alpha} = \lambda\vec{\alpha} + \mu\vec{\alpha}$	$(\lambda - \mu)\vec{\alpha} = \lambda\vec{\alpha} - \mu\vec{\alpha}$
π.χ.	$(2 + 3)\vec{\alpha} = 2\vec{\alpha} + 3\vec{\alpha}$	$(5 - 2)\vec{\alpha} = 5\vec{\alpha} - 2\vec{\alpha}$
(3)	$\lambda(\mu\vec{\alpha}) = (\lambda\mu)\vec{\alpha}$	$(-\lambda\vec{\alpha}) = \lambda(-\vec{\alpha}) = -(\lambda\vec{\alpha})$
(4)	$\lambda\vec{\alpha} = \vec{0} \Leftrightarrow \lambda = 0 \text{ ή } \vec{\alpha} = \vec{0}.$	
(5)	Αν $\lambda\vec{\alpha} = \lambda\vec{\beta}$ και $\lambda \neq 0$, τότε $\vec{\alpha} = \vec{\beta}$ (Διαγραφή αριθμητικού παράγοντα)	
(6)	Αν $\lambda\vec{\alpha} = \mu\vec{\alpha}$ και $\vec{\alpha} \neq \vec{0}$, τότε $\lambda = \mu$. (Διαγραφή διανυσματικού παράγοντα.)	

— Γραμμικός συνδυασμός δύο διανυσμάτων $\vec{\alpha}$ και $\vec{\beta}$ ονομάζεται κάθε διάνυσμα της μορφής $\vec{v} = \kappa\vec{\alpha} + \lambda\vec{\beta}$, όπου $\kappa, \lambda \in \mathbf{R}$.

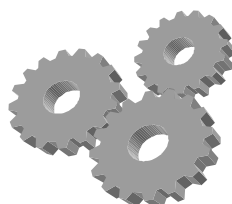
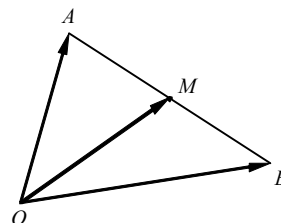
Συνθήκη Παραλληλίας Διανυσμάτων

ΘΕΩΡΗΜΑ

Αν $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ είναι δύο διανύσματα, με $\vec{\beta} \neq \vec{0}$, τότε: $\vec{\alpha} // \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} = \lambda\vec{\beta}, \lambda \in \mathbf{R}.$

— Για τη διανυσματική ακτίνα \vec{OM} του μέσου M του τμήματος AB :

$$\vec{OM} = \frac{\vec{OA} + \vec{OB}}{2}$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Αν ΑΒΓΔΕΖ κανονικό εξάγωνο, με $\vec{AB} = \vec{\alpha}$ και $\vec{B\Gamma} = \vec{\beta}$
 - α) Υπολογίστε τα $\vec{\Gamma\Delta}$ και \vec{AE} συναρτήσει των $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$
 - β) Δείξτε ότι $\vec{AB} + \vec{A\Gamma} + \vec{A\Delta} + \vec{AE} + \vec{AZ} = 6\vec{B\Gamma}$.

2. Στο παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ παίρνουμε τα σημεία Ε και Ζ της διαγωνίου ΑΓ έτσι ώστε: $AE = Z\Gamma = \frac{1}{4} AG$
 - α) Αν $\vec{AB} = \vec{\alpha}$ και $\vec{B\Gamma} = \vec{\beta}$ να εκφράσετε τα διανύσματα $\vec{\Delta E}$ και $\vec{\Delta Z}$ συναρτήσει των $\vec{\alpha}$ και $\vec{\beta}$.
 - β) Να δείξετε ότι το ΕΒΖΔ είναι παραλληλόγραμμο .

3. Αν για τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ ισχύουν $|\vec{\beta}| = 2|\vec{\alpha}|$ και $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = |\vec{\alpha}|$, αποδείξτε ότι τα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ είναι αντίρροπα .

4. Αν $\vec{\alpha} + \vec{\beta} + \vec{\gamma} = \vec{0}$ και $3|\vec{\alpha}| = 4|\vec{\beta}| = 12|\vec{\gamma}|$, αποδείξτε ότι :
 - i) τα $\vec{\beta}, \vec{\gamma}$ είναι ομόρροπα και ii) τα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ είναι αντίρροπα .

5. Έστω $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ δύο μη συγγραμμικά διανύσματα του επιπέδου Οxy.
 - i) Αν $x\vec{\alpha} = y\vec{\beta}$ τότε $x=y=0$, όπου $x, y \in \mathbb{R}$.
 - ii) Αν $\lambda\vec{\alpha} + \mu\vec{\beta} = \nu\vec{\alpha} + \rho\vec{\beta}$, τότε $\lambda=\nu$ και $\mu=\rho$.
 - iii) Να βρείτε για ποιες τιμές του $x \in \mathbb{R}$ τα διανύσματα $\vec{u} = (2x+1)\vec{\alpha} + 3\vec{\beta}$ και $\vec{w} = (\frac{x^2}{2} + 8)\vec{\alpha} + (x+4)\vec{\beta}$ είναι συγγραμμικά.

6. α) Αν $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ είναι μη συγγραμμικά διανύσματα με $\lambda\vec{\alpha} + \mu\vec{\beta} = \vec{0}$, να δείξετε ότι $\lambda = \mu = 0$.
 - β) Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ τα οποία δεν είναι συγγραμμικά ανά δύο . Αν $\vec{\alpha} \parallel \vec{\beta} + \vec{\gamma}$ και $\vec{\beta} \parallel \vec{\alpha} + \vec{\gamma}$, να δείξετε ότι $\vec{\gamma} \parallel \vec{\alpha} + \vec{\beta}$.

7. Έστω $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ δύο μη συγγραμμικά διανύσματα του επιπέδου Oxy.
 Αν $\vec{OA} = (x+1)\vec{\alpha} + 3\vec{\beta}$, $\vec{OB} = 2x\vec{\alpha} + (3x-1)\vec{\beta}$, $\vec{OG} = -\vec{\alpha} - 5\vec{\beta}$ και τα σημεία A, B, Γ είναι
 συνευθειακά να προσδιορίσετε το $x \in \mathbb{R}$.
8. Αν $\vec{OA} = 2\vec{\alpha} + 3\vec{\beta} - 5\vec{\gamma}$, $\vec{OB} = 4\vec{\alpha} - \vec{\beta} + 6\vec{\gamma}$, $\vec{OG} = -2\vec{\alpha} + 11\vec{\beta} - 27\vec{\gamma}$ τότε να δείξετε
 ότι τα σημεία A, B, Γ είναι συνευθειακά.
9. Έστω AM η διάμεσος του τριγώνου ABΓ. Αν ισχύει :
 $(x+1)\vec{AB} + y\vec{AG} = x\vec{BG} + (x-y)\vec{AM}$, να προσδιορίσετε τους πραγμ. αριθμούς x, y.
10. Έστω παραλληλόγραμμο ABΓΔ, K το κέντρο του, M το μέσον του ΚΓ. Δείξτε ότι :
 $\vec{AB} + \vec{AD} = 4\vec{AM} - 2\vec{AG}$.
11. Δίνεται τετράπλευρο ABΓΔ και τα μέσα K, Λ των AB, ΓΔ αντιστοίχως.
 Να δείξετε ότι : i) $\vec{AD} + \vec{BG} = 2\vec{KL}$ και ii) $\vec{AG} + \vec{BD} = 2\vec{KL}$.
12. Δίνεται τρίγωνο ABΓ με διάμεσο AM. Θεωρούμε σημείο H τέτοιο ώστε
 $\vec{AH} = -4\vec{AM}$. Να δείξετε ότι : $\vec{AM} = \frac{1}{10}(\vec{HB} + \vec{HG})$.
13. Θεωρούμε τις κάθετες χορδές AB, ΓΔ ενός κύκλου με κέντρο O, οι οποίες τέμνονται
 στο σημείο M. Αποδείξτε ότι $\vec{MA} + \vec{MB} + \vec{MG} + \vec{MD} = 2\vec{MO}$.
14. Αν $\vec{AG} = -\kappa\vec{GB}$ και $\vec{AD} = \kappa\vec{DB}$, να βρείτε τον $\kappa \in \mathbb{R}$ ώστε το Γ να είναι το μέσο του
 τμήματος AD.
15. Δίνεται παραλληλόγραμμο ABΓΔ και σημείο M τέτοιο ώστε $\vec{MG} = -2\vec{MB}$
 Να αποδειχτεί ότι : $\vec{MA} + \vec{MB} + \vec{MD} + 2\vec{AB} = \vec{0}$.
16. Δίνεται τρίγωνο ABΓ και ένα σημείο M τέτοιο ώστε να είναι $3\vec{BM} + \vec{MG} = \vec{0}$.
 Να αποδειχτεί ότι : $3\vec{AB} = 2\vec{AM} + \vec{AG}$.
17. Δίνεται τρίγωνο ABΓ. Να προσδιοριστεί σημείο P τέτοιο ώστε να ισχύει:
 $\vec{AP} + 3\vec{BP} = \vec{GP}$.

18. Δίνονται τα σημεία A, B, Γ . Αποδείξτε ότι για οποιοδήποτε σημείο M το διάνυσμα

$$\vec{\delta} = 5\vec{MA} - 8\vec{M\Gamma} + 3\vec{MB}$$
 είναι σταθερό.

19. Να βρείτε σημείο P του επιπέδου ενός τριγώνου $AB\Gamma$, τέτοιο ώστε να ισχύει

$$\vec{AP} + 2\vec{BP} + 3\vec{GP} = \vec{0}.$$

20. Δίνεται παραλληλόγραμμο $AB\Gamma\Delta$. Να βρείτε σημείο P τέτοιο ώστε να ισχύει

$$\vec{PA} + \vec{PB} + \vec{PG} = \vec{PD}.$$

21. Δίνεται τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$. Να βρεθεί σημείο M , τέτοιο ώστε:

$$\vec{MA} + \vec{MB} + \vec{M\Gamma} + \vec{M\Delta} = \vec{0}.$$

22. Δίνεται τραπέζιο $AB\Gamma\Delta$. Αν M και N είναι τα μέσα των μη παραλλήλων πλευρών του.

Να αποδειχθεί ότι:

α) Το ευθύγραμμο τμήμα MN είναι παράλληλο προς τις βάσεις του.

β) $\vec{MN} = \frac{1}{2}(\vec{AB} + \vec{\Delta\Gamma})$.

23. Αν ισχύει $2\vec{PA} + 3\vec{PB} - 5\vec{P\Gamma} = \vec{0}$ να αποδείξετε ότι τα σημεία A, B, Γ είναι συνευθειακά.

24. Αν ισχύει $7\vec{MB} + 3\vec{M\Gamma} = 4\vec{MA}$, να δείξετε ότι τα σημεία A, B, Γ είναι συνευθειακά.

25. Να αποδείξετε ότι αν $(\kappa + 2)\vec{PA} + 3\vec{PB} = (\kappa + 5)\vec{P\Gamma}$ τότε τα σημεία A, B, Γ είναι συνευθειακά.

26. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ και τα σημεία Δ, E και Z ώστε να ισχύουν οι σχέσεις :

$$\vec{A\Delta} = \frac{1}{3}\vec{AB}, \quad \vec{\Gamma E} = \frac{1}{2}\vec{B\Gamma} \text{ και } \vec{AZ} = \frac{3}{5}\vec{A\Gamma}.$$

α) Αν $\vec{AB} = \vec{\alpha}$ και $\vec{A\Gamma} = \vec{\beta}$ να εκφράσετε τα διανύσματα $\vec{\Delta E}$ και $\vec{\Delta Z}$ συναρτήσει των $\vec{\alpha}$ και $\vec{\beta}$.

β) Αποδείξτε ότι τα σημεία Δ, E, Z είναι συνευθειακά.

27. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ και τα σημεία Δ , E και Z ώστε να ισχύει

$$\overline{A\Delta} = \frac{2}{3} \overline{AB}, \quad \overline{AZ} = \frac{6}{5} \overline{A\Gamma} \quad \text{και} \quad \overline{E\Gamma} = \overline{B\Gamma}.$$

α) Να εκφράσετε τα διανύσματα $\overline{\Delta E}$ και $\overline{\Delta Z}$ συναρτήσει των \overline{AB} και $\overline{A\Gamma}$.

β) Να εξετάσετε αν τα σημεία Δ , E και Z είναι συνευθειακά.

28. Έστω το παρ/μο $AB\Gamma\Delta$ και $\vec{\alpha} = \overline{AB}$, $\vec{\beta} = \overline{A\Delta}$. Έστω E σημείο της $B\Gamma$ και Z σημείο

της $\Delta\Gamma$ τέτοια, ώστε $\overline{BE} = \overline{E\Gamma}$, $\overline{Z\Gamma} = 3\overline{\Delta Z}$. Αν P το σημείο τομής των ΔE και BZ , να

αποδεχθεί ότι : $\overline{AP} = \frac{2}{5} \vec{\alpha} + \frac{4}{5} \vec{\beta}$.

29. Να βρείτε το γεωμετρικό τόπο των σημείων M του επιπέδου σε καθεμιά από τις παρακάτω περιπτώσεις :

i) $\left| \overrightarrow{MA} \right| = \left| \overrightarrow{MB} \right|$ (AB : γνωστό ευθύγραμμο τμήμα)

ii) $\overrightarrow{AM} \parallel \overrightarrow{B\Gamma}$ ($AB\Gamma$: γνωστό τρίγωνο)

iii) $\left| \overrightarrow{AM} \right| = 2$ (A : γνωστό σημείο).

30. Έστω ένα ευθύγραμμο τμήμα AB μήκους 4 . Να βρεθεί ο γεωμετρικός τόπος

των σημείων M του επιπέδου για τα οποία ισχύει : $\left| \overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} \right| = \left| 4\overrightarrow{MA} - 4\overrightarrow{MB} \right|$.

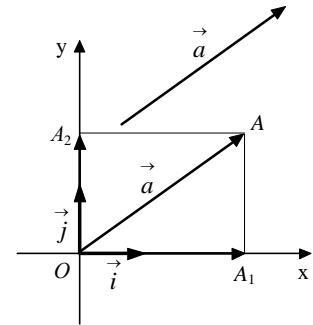
31. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ και το μέσο Δ της $B\Gamma$. Να βρεθεί ο γεωμετρικός τόπος των σημείων M του επιπέδου του τριγώνου για τα οποία ισχύει :

$$\overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} + \overrightarrow{M\Gamma} = \lambda \overrightarrow{A\Delta}, \quad \text{όπου το } \lambda \text{ διατρέχει το διάστημα } [-1, 2].$$

Συντεταγμένες Διανύσματος

Έστω Oxy ένα σύστημα συντεταγμένων στο επίπεδο και \vec{a} ένα διάνυσμα του επιπέδου “Κάθε διάνυσμα \vec{a} του επιπέδου γράφεται κατά μοναδικό τρόπο στη μορφή $\vec{a} = x\vec{i} + y\vec{j}$ ”.

Τα διανύσματα $\vec{OA}_1 = x\vec{i}$ και $\vec{OA}_2 = y\vec{j}$ λέγονται **συνιστώσες** του διανύσματος \vec{a} κατά τη διεύθυνση των \vec{i} και \vec{j} αντιστοίχως, ενώ οι αριθμοί x, y λέγονται **συντεταγμένες** του \vec{a} στο σύστημα Oxy .

Πιο συγκεκριμένα, ο x λέγεται **τετμημένη** του \vec{a} και ο y λέγεται **τεταγμένη** του \vec{a} .

“Δύο διανύσματα είναι ίσα αν και μόνο αν οι αντίστοιχες συντεταγμένες τους είναι ίσες”.

Καθένα από τα ίσα διανύσματα με τετμημένη x και τεταγμένη y , θα το συμβολίζουμε με το διατεταγμένο ζεύγος (x, y) . Γράφουμε τότε: $\vec{a} = (x, y)$.

Αν $\vec{a} = (x_1, y_1)$ και $\vec{b} = (x_2, y_2)$, τότε έχουμε:

$$\vec{a} + \vec{b} = (x_1 + x_2, y_1 + y_2) \quad \text{και} \quad \lambda\vec{a} = (\lambda x_1, \lambda y_1)$$

Γενικότερα, για το γραμμικό συνδυασμό $\lambda\vec{a} + \mu\vec{b}$ έχουμε:

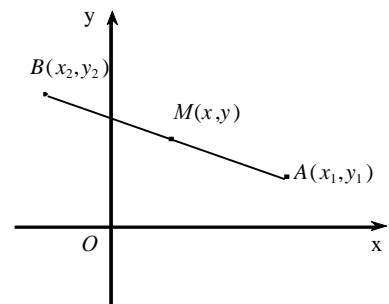
$$\lambda\vec{a} + \mu\vec{b} = (\lambda x_1, \lambda y_1) + (\mu x_2, \mu y_2) = (\lambda x_1 + \mu x_2, \lambda y_1 + \mu y_2).$$

Συντεταγμένες Μέσου Τμήματος

Ας θεωρήσουμε δύο σημεία $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$ του καρτεσιανού επιπέδου και ας υποθέσουμε ότι (x, y) είναι οι συντεταγμένες του μέσου M του AB .

Τότε ισχύει:

$$x = \frac{x_1 + x_2}{2} \quad \text{και} \quad y = \frac{y_1 + y_2}{2}.$$

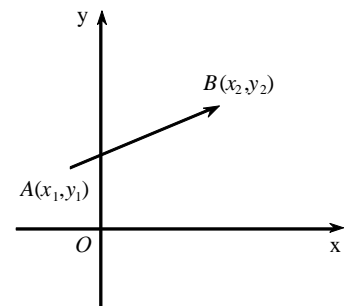
Συντεταγμένες Διανύσματος με Γνωστά Άκρα

Ας θεωρήσουμε δύο σημεία $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$. Τότε:

τετμημένη του \vec{AB} = τετμημένη του B — τετμημένη του A

τεταγμένη του \vec{AB} = τεταγμένη του B — τεταγμένη του A .

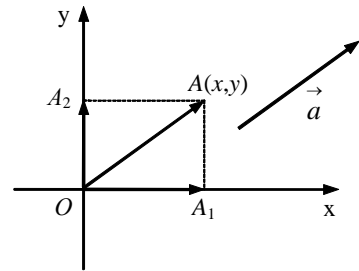
Δηλαδή: $\vec{AB} = (x_2 - x_1, y_2 - y_1)$.

Μέτρο Διανύσματος

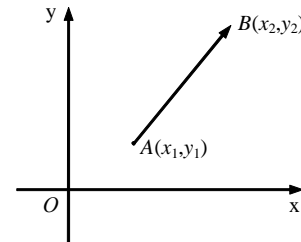
Έστω $\vec{a} = (x, y)$ ένα διάνυσμα του καρτεσιανού επιπέδου και A το σημείο με διανυσματική ακτίνα $\vec{OA} = \vec{a}$. Τότε:

$$|\vec{a}| = \sqrt{x^2 + y^2}.$$

Ας θεωρήσουμε τώρα δύο σημεία $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$ του καρτεσιανού επιπέδου.

$$|\overline{AB}| = (AB) = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

Συνθήκη Παραλληλίας Διανυσμάτων

Έστω $\vec{a} = (x_1, y_1)$ και $\vec{b} = (x_2, y_2)$ δύο διανύσματα του καρτεσιανού επιπέδου.

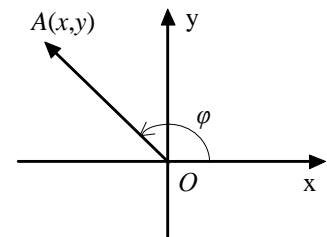
$$\vec{a} // \vec{b} \Leftrightarrow \det(\vec{a}, \vec{b}) = 0$$

Συμβολίζουμε με $\det(\vec{a}, \vec{b})$ την ορίζουσα $\begin{vmatrix} x_1 & y_1 \\ x_2 & y_2 \end{vmatrix} = x_1y_2 - x_2y_1$ που έχει ως 1η τη γραμμή τις συντεταγμένες του διανύσματος \vec{a} και ως 2η γραμμή τις συντεταγμένες του διανύσματος \vec{b} και τη λέμε **ορίζουσα των διανυσμάτων \vec{a} και \vec{b}** (με τη σειρά που δίνονται).

Συντελεστής Διεύθυνσης Διανύσματος

Έστω $\vec{a} = (x, y)$ ένα μη μηδενικό διάνυσμα και A το σημείο του επιπέδου για το οποίο ισχύει $\vec{OA} = \vec{a}$.

Τη γωνία φ , που διαγράφει ο ημιάξονας Ox αν στραφεί γύρω από το O κατά τη θετική φορά μέχρι να συμπίπτει με την ημιευθεία OA , την ονομάζουμε **γωνία που σχηματίζει το διάνυσμα \vec{a} με τον άξονα $x'x$** .

Είναι φανερό ότι: $0 \leq \phi < 2\pi$.

Το πηλίκο $\frac{y}{x}$ της τεταγμένης προς την τετμημένη του διανύσματος $\vec{a} = (x, y)$, με $x \neq 0$, το λέμε **συντελεστή διεύθυνσης** του \vec{a} και τον συμβολίζουμε με $\lambda_{\vec{a}}$ ή απλώς με λ .

Επομένως:
$$\lambda = \frac{y}{x} = \epsilon\phi\phi.$$

— Αν $y = 0$, δηλαδή αν $\vec{a} // x'x$, τότε ο συντελεστής διεύθυνσης του \vec{a} είναι ο $\lambda = 0$.

— Αν $x = 0$, δηλαδή αν $\vec{a} // y'y$, τότε **δεν ορίζεται** συντελεστής διεύθυνσης του \vec{a} .

— Η **συνθήκη παραλληλίας** για δύο διανύσματα \vec{a} και \vec{b} με συντελεστές διεύθυνσης λ_1 και λ_2 διατυπώνεται ως εξής:

$$\vec{a} // \vec{b} \Leftrightarrow \lambda_1 = \lambda_2.$$

Εσωτερικό γινόμενο διανυσμάτων

ΟΡΙΣΜΟΣ

- Ονομάζουμε **εσωτερικό γινόμενο** δύο μη μηδενικών διανυσμάτων \vec{a} και \vec{b} και το συμβολίζουμε με $\vec{a} \cdot \vec{b}$ τον **πραγματικό αριθμό**

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = |\vec{a}| \cdot |\vec{b}| \cdot \text{συνφ},$$

όπου φ η γωνία των διανυσμάτων \vec{a} και \vec{b} .

- Αν $\vec{a} = \vec{0}$ ή $\vec{b} = \vec{0}$, τότε ορίζουμε $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$.

Άμεσες συνέπειες του παραπάνω ορισμού είναι οι εξής:

- $\vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{b} \cdot \vec{a}$ (Αντιμεταθετική ιδιότητα)
- $\vec{a} \perp \vec{b} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = 0$
- $\vec{a} \uparrow \uparrow \vec{b} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = |\vec{a}| \cdot |\vec{b}|$
- $\vec{a} \uparrow \downarrow \vec{b} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = -|\vec{a}| \cdot |\vec{b}|$.
- Το εσωτερικό γινόμενο $\vec{a} \cdot \vec{a}$ συμβολίζεται με \vec{a}^2 και λέγεται **τετράγωνο του \vec{a}** και είναι: $\vec{a}^2 = |\vec{a}|^2$.

Ειδικότερα, για τα μοναδιαία διανύσματα \vec{i} και \vec{j} του καρτεσιανού επίπεδου ισχύουν:

$$\vec{i} \cdot \vec{j} = \vec{j} \cdot \vec{i} = 0 \quad \text{και} \quad \vec{i}^2 = \vec{j}^2 = 1$$

Αναλυτική Έκφραση Εσωτερικού Γινομένου

Μπορούμε να εκφράσουμε το εσωτερικό γινόμενο δύο διανυσμάτων $\vec{a} = (x_1, y_1)$ και $\vec{b} = (x_2, y_2)$ συναρτήσει των συντεταγμένων τους. Συγκεκριμένα:

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = x_1 x_2 + y_1 y_2$$

Δηλαδή:

“Το εσωτερικό γινόμενο δύο διανυσμάτων είναι ίσο με το άθροισμα των γινομένων των ομώνυμων συντεταγμένων τους”.

Γενικά ισχύουν οι ιδιότητες:

- $\lambda \vec{a} \cdot \vec{b} = \vec{a} \cdot (\lambda \vec{b}) = \lambda (\vec{a} \cdot \vec{b}), \lambda \in \mathbf{R}$
- $\vec{a} \cdot (\vec{b} + \vec{\gamma}) = \vec{a} \cdot \vec{b} + \vec{a} \cdot \vec{\gamma}$ (Επιμεριστική Ιδιότητα)
- $\vec{a} \perp \vec{b} \Leftrightarrow \lambda_1 \lambda_2 = -1$ όπου $\lambda_1 = \lambda_{\vec{a}}$ και $\lambda_2 = \lambda_{\vec{b}}$, ($\vec{a}, \vec{b} \notin y'y$)
- (Προσοχή δεν έχει νόημα η προσεταιριστική ιδιότητα)!!

Συνημίτονο Γωνίας δύο Διανυσμάτων

Αν $\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$ είναι δύο μη μηδενικά διανύσματα του επιπέδου που σχηματίζουν γωνία θ , τότε $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| |\vec{\beta}| \cos\theta$ και επομένως,

$$\cos\theta = \frac{\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta}}{|\vec{\alpha}| |\vec{\beta}|} = \frac{x_1 x_2 + y_1 y_2}{\sqrt{x_1^2 + y_1^2} \cdot \sqrt{x_2^2 + y_2^2}}$$

Εφαρμογή: Αν $\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$, τότε :

$$|\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta}| \leq |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}| \quad \text{και} \quad (\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta})^2 \leq \vec{\alpha}^2 \vec{\beta}^2$$

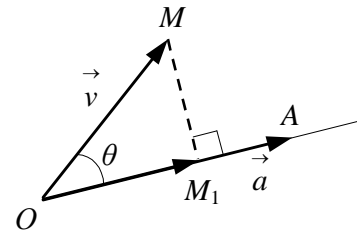
Η ισότητα και στις δύο ισχύει, μόνο όταν $\vec{\alpha} // \vec{\beta}$.

Προβολή Διανύσματος σε Διάνυσμα

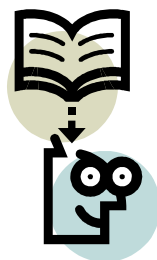
Έστω \vec{a}, \vec{v} δύο διανύσματα του επιπέδου με $\vec{a} \neq \vec{0}$. Με αρχή ένα σημείο O παίρνουμε τα διανύσματα $\vec{OA} = \vec{a}$ και $\vec{OM} = \vec{v}$. Από το M φέρνουμε κάθετο στη διεύθυνση του \vec{OA} και έστω M_1 το ίχνος της καθέτου.

Το διάνυσμα \vec{OM}_1 λέγεται **προβολή του \vec{v} στο \vec{a}** και συμβολίζεται με $\text{προβ}_{\vec{a}} \vec{v}$.

Δηλαδή $\vec{OM}_1 = \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{v}$.

Ισχύει ότι: $\vec{a} \cdot \vec{v} = \vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{v}$.

ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΑ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

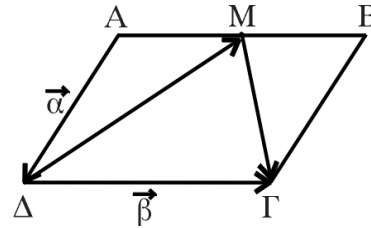
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΥΠΟΥ ΣΩΣΤΟ-ΛΑΘΟΣ

1. Αν $\overline{AB} + \overline{BF} = \overline{AF}$, τότε τα σημεία Α, Β, Γ είναι συνευθειακά.	Σ	Λ
-----		
2. Αν $ \vec{\alpha} = \vec{\beta} $, τότε $\vec{\alpha} = \vec{\beta}$.	Σ	Λ
-----		
3. Αν $\overline{AB} + \overline{BF} + \overline{FD} = \vec{0}$, τότε $\overline{AD} = \vec{0}$.	Σ	Λ
-----		
4. Αν $ \vec{\alpha} = \lambda \vec{\beta} $, τότε $\vec{\alpha} // \vec{\beta}$.	Σ	Λ
-----		
5. Αν $\vec{u} = (x_1, -y_1)$ και $\vec{v} = (-x_1, y_1)$, τότε $\vec{u} = -\vec{v}$.	Σ	Λ
-----		
6. Το διάνυσμα $\vec{a} = (-2, 2)$ είναι παράλληλο με το $\vec{b} = (3, -3)$.	Σ	Λ
-----		
7. Τα αντίθετα διανύσματα έχουν ίσα μέτρα.	Σ	Λ
-----		
8. Δύο αντίθετα διανύσματα έχουν αντίθετους συντελεστές διεύθυνσεως.	Σ	Λ
-----		
9. Αν $ \vec{a} + \vec{b} = \vec{a} + \vec{b} $, τότε τα \vec{a} και \vec{b} είναι πάντα συγγραμμικά.	Σ	Λ
-----		
10. Αν $\vec{a} = \kappa\vec{b} + \lambda\vec{\gamma}$ και $\kappa, \lambda > 0$, τότε τα $\vec{a}, \vec{b}, \vec{\gamma}$ είναι συγγραμμικά.	Σ	Λ
-----		
11. Το $(\vec{a} \cdot \vec{b}) \cdot \vec{\gamma}$ παριστάνει διάνυσμα.	Σ	Λ
-----		
12. Το $(\lambda\vec{a}) \cdot \vec{b}$, $\lambda \in \mathbb{R}$ παριστάνει διάνυσμα.	Σ	Λ
-----		
13. Το διάνυσμα $\lambda\vec{a}$, $\lambda \in \mathbb{R}$ και $\lambda < 0$ είναι συγγραμμικό του \vec{a} .	Σ	Λ
-----		
14. Αν $\lambda\vec{a} = \vec{0}$, $\lambda \in \mathbb{R}$ τότε οπωσδήποτε $\vec{a} = \vec{0}$.	Σ	Λ
-----		
15. Η ισότητα $ \lambda\vec{a} = \lambda \vec{a} $ ισχύει για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.	Σ	Λ
-----		
16. Αν $\kappa\vec{a} = \lambda\vec{b}$, $\kappa, \lambda \in \mathbb{R}$ και \vec{a}, \vec{b} μη συγγραμμικά, τότε $\kappa = \lambda = 0$.	Σ	Λ
-----		
17. Αν $\lambda\vec{a} + \mu\vec{b} = \vec{0}$ και \vec{a}, \vec{b} μη συγγραμμικά, τότε $\lambda = \mu = 0$.	Σ	Λ
-----		

18. Μπορούμε να γράφουμε: $\vec{a} \cdot (\vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}) = (\vec{a} \cdot \vec{\beta}) \cdot \vec{\gamma}$. Σ Λ
-
19. Μπορούμε να γράφουμε: $\lambda \cdot (\vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}) = (\lambda \cdot \vec{\beta}) \cdot \vec{\gamma}$. Σ Λ
20. Αν $\vec{a} = (3, 5)$ και $\vec{\beta} = (\frac{1}{3}, -\frac{1}{5})$ τότε $\vec{a} \perp \vec{\beta}$. Σ Λ
-
21. Υπάρχουν $\theta \in \mathbb{R}$ τέτοια ώστε τα διανύσματα
 $\vec{a} = (\frac{1}{\sin\theta}, \frac{1}{\eta\mu\theta})$ και $\vec{\beta} = (\eta\mu\theta, \sin\theta)$ να είναι κάθετα. Σ Λ
-
22. Ισχύει $\vec{a} \cdot \vec{\delta} = \vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{\delta}} \vec{a}$. Σ Λ
-
23. Αν $\vec{a} = \vec{\beta}$, τότε $\vec{a}^2 = \vec{\beta}^2$ Σ Λ
-
24. Αν $\vec{a}^2 = \vec{\beta}^2$, τότε $\vec{a} = \vec{\beta}$ Σ Λ
-
25. Αν $\vec{a} \cdot \vec{\gamma} = \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$ και $\vec{\gamma} \neq \vec{0}$, τότε $\vec{a} = \vec{\beta}$ Σ Λ
-
26. Αν $\vec{a} = \vec{\beta}$, τότε $\vec{a} \cdot \vec{\gamma} = \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$ Σ Λ
-
27. Αν $\vec{a} \cdot \vec{\gamma} = \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$, τότε $\vec{\gamma} \perp \vec{a} - \vec{\beta}$ Σ Λ
-
28. Αν $\lambda \vec{a} = \lambda \vec{\beta}$ και $\lambda \neq 0$, τότε $\vec{a} = \vec{\beta}$ Σ Λ
-
29. Αν $\kappa \vec{a} = \lambda \vec{a}$ και $\vec{a} \neq \vec{0}$, τότε $\kappa = \lambda$ Σ Λ
-
30. Ισχύει: $\vec{a}^2 = (-\vec{a})^2$ Σ Λ
-
31. Ισχύει: $\vec{a}^2 = -\vec{a}^2$ Σ Λ
-
32. Ισχύει: $(\vec{a} \cdot \vec{\beta})^2 = \vec{a}^2 \cdot \vec{\beta}^2$ Σ Λ
-

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛ/ΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Στο παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ το Μ είναι μέσο της ΑΒ. Αν $\vec{AD} = \vec{a}$ και $\vec{DG} = \vec{\beta}$, τότε:

α) Το διάνυσμα \vec{DM} ισούται με:

Α. $\frac{\vec{a} + \vec{\beta}}{2}$ Β. $\frac{\vec{\beta} - \vec{a}}{2}$ Γ. $-\vec{a} + \frac{1}{2}\vec{\beta}$

Δ. $\vec{a} + \frac{1}{2}\vec{\beta}$ Ε. $\frac{1}{2}\vec{a} + \vec{\beta}$.

β) Το διάνυσμα \vec{MG} ισούται με:

Α. $\vec{a} - \frac{1}{2}\vec{\beta}$ Β. $\frac{1}{2}\vec{a} + \vec{\beta}$ Γ. $\frac{1}{2}\vec{a} - \vec{\beta}$

Δ. $\vec{a} + \frac{1}{2}\vec{\beta}$ Ε. $\frac{\vec{a} + \vec{\beta}}{2}$.

γ) Με $\vec{a} + \vec{\beta}$ ισούται το διάνυσμα:

Α. \vec{AB} Β. \vec{BA} Γ. \vec{DB} Δ. \vec{GA} Ε. \vec{AG} .

δ) Με $\vec{a} - \vec{\beta}$ ισούται το διάνυσμα:

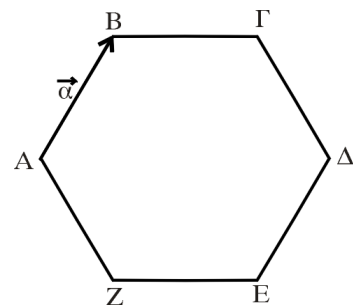
Α. \vec{AG} Β. \vec{GA} Γ. \vec{BA} Δ. \vec{DB} Ε. \vec{BD} .

2. Στο κανονικό εξάγωνο ΑΒΓΔΕΖ είναι:

Α. $\vec{AG} = \vec{AE}$ Β. $\vec{AG} = -\vec{EA}$

Γ. $\vec{AG} = -2\vec{a}$ Δ. $\vec{AG} = -4\vec{a}$

Ε. $\vec{AG} = \vec{ZD}$

3. Αν ισχύει: $\kappa\vec{a} + \lambda\vec{\beta} = \vec{0}$, κ, λ πραγματικοί αριθμοί διάφοροι του μηδενός, τότε ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σε κάθε περίπτωση σωστή;

Α. Τα $\vec{a}, \vec{\beta}$ έχουν την ίδια φορά.

Β. Τα $\vec{a}, \vec{\beta}$ είναι κάθετα.

Γ. Τα $\vec{a}, \vec{\beta}$ είναι αντίρροπα.

Δ. Τα $\vec{a}, \vec{\beta}$ έχουν το ίδιο μέτρο.

Ε. Τα $\vec{a}, \vec{\beta}$ έχουν την ίδια διεύθυνση.

4. Το διάνυσμα \vec{a} ($\lambda^2 - 3\lambda - 4$, $\lambda - 2$) είναι μηδενικό με:
 Α. $\lambda = 2$ Β. $\lambda = 1$ Γ. $\lambda = -4$ Δ. $\lambda = 0$ Ε. για κανένα πραγμ. αριθμό λ .

5. Είναι $\vec{a} = (\eta\mu\theta, \sigma\upsilon\nu\theta)$, $\theta \in \mathbb{R}$ και $\kappa \in \mathbb{Z}$. Το \vec{a} είναι παράλληλο στον άξονα $x'x$ με:
 Α. $\theta = \kappa\pi$ Β. $\theta = \kappa\pi + \frac{\pi}{4}$ Γ. $\theta = \kappa\pi + \frac{\pi}{2}$
 Δ. $\theta = \kappa\pi + \pi$ Ε. $\theta = \kappa\pi - \pi$.

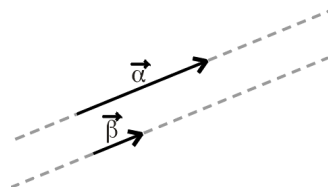
6. Το διάνυσμα $\vec{a} = (\eta\mu\theta, \sigma\upsilon\nu\theta)$, είναι παράλληλο στο $\vec{\beta} = (\sigma\upsilon\nu\theta, \eta\mu\theta)$ με:
 Α. $\theta = 0$ Β. $\theta = \frac{\pi}{4}$ Γ. $\theta = \frac{\pi}{2}$ Δ. $\theta = \pi$ Ε. $\theta = \frac{2\pi}{3}$.

7. Τα διανύσματα $\vec{a} = (\lambda, \frac{1}{\lambda})$ και $\vec{\beta} = (-1, \frac{8}{\lambda})$ είναι κάθετα με:
 Α. $\lambda = -1$ Β. $\lambda = 0$ Γ. $\lambda = 1$ Δ. $\lambda = 2$ Ε. $\lambda = 8$.

8. Είναι $\vec{a} \cdot \vec{\beta} = 0$. Από τις παρακάτω σχέσεις δεν μπορεί να ισχύει:
 Α. $\vec{a} = 0$ Β. $\vec{\beta} \perp \vec{a}$ Γ. $|\vec{a}| = |\vec{\beta}|$ και $(\vec{a}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{2}$
 Δ. $(\vec{a}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{4}$ Ε. $|\vec{a}| = |\vec{\beta}| = 1$ και $(\vec{a}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{6}$.

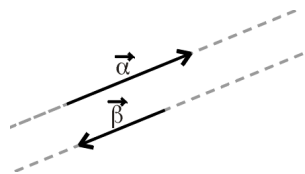
9. Σύμφωνα με το σχήμα, το $\vec{a} \cdot \vec{\beta}$ ισούται με:

- Α. $|\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$ Β. $-|\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$ Γ. 0
 Δ. $\frac{1}{2} |\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$ Ε. $-\frac{1}{2} |\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$

10. Σύμφωνα με το σχήμα, το $\vec{a} \cdot \vec{\beta}$ ισούται με:

- Α. 0 Β. $|\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$ Γ. $-|\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$
 Δ. $\frac{\sqrt{3}}{2} |\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$ Ε. $-\frac{\sqrt{3}}{2} |\vec{a}| \cdot |\vec{\beta}|$

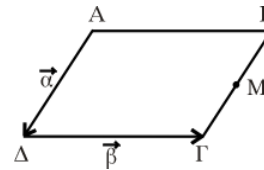

11. Αν \vec{a} είναι μη μηδενικό διάνυσμα και $\vec{\beta}$ ένα οποιοδήποτε άλλο διάνυσμα, τότε το γινόμενο $\vec{a} \cdot \vec{\beta}$ ισούται με:

- Α. $\vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{\beta}} \vec{a}$ Β. $\vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{\beta}$ Γ. $\vec{\beta} \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{\beta}$
 Δ. $|\vec{a}| \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{\beta}$ Ε. $|\vec{\beta}| \cdot \text{προβ}_{\vec{\beta}} \vec{a}$.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ

1. Στο παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ είναι: $\vec{AD} = \vec{a}$, $\vec{AB} = \vec{b}$ και Μ μέσο της ΒΓ. Να αντιστοιχήσετε κάθε διάνυσμα της στήλης (Α) με το ίσο του της στήλης (Β).

στήλη Α	στήλη Β
\vec{AG}	$\vec{b} - \vec{a}$
\vec{BD}	$\vec{a} + \vec{b}$
\vec{AM}	$\vec{a} - \vec{b}$
\vec{DM}	$\vec{b} - \frac{1}{2} \vec{a}$
\vec{BM}	$\vec{b} + \frac{1}{2} \vec{a}$
\vec{CM}	$\frac{1}{2} \vec{a} - \vec{b}$

2. Κάθε διάνυσμα της στήλης (Α) έχει μέτρο έναν αριθμό που βρίσκεται στη στήλη (Β). Να συνδέσετε με μια γραμμή κάθε διάνυσμα με το αντίστοιχο μέτρο του.

στήλη Α διάνυσμα	στήλη Β μέτρο
$-\sqrt{8} \vec{i} + \vec{j}$	$\sqrt{2}$
$\vec{x} \vec{i} + \vec{\psi} \vec{j}$	$\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\eta\theta$
$(2\eta\mu\theta) \vec{i} - (2\sigma\upsilon\eta\theta) \vec{j}$	3
$(x - \psi) \vec{i} + 2\sqrt{x\psi} \vec{j}$	$\sqrt{x^2 + \psi^2}$
	$\eta\mu\theta - \sigma\upsilon\eta\theta$
	2
	$ x + \psi $

3. Δίνεται ότι $|\vec{\alpha}| = |\vec{\beta}| = |\vec{\gamma}| = 1$

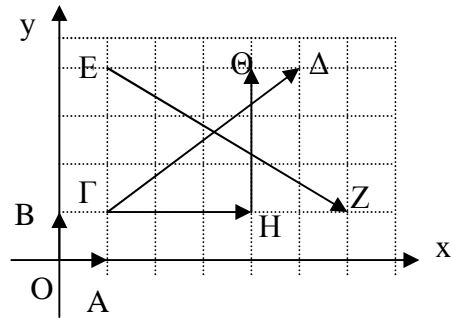
και $(\vec{\alpha}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{6}$, $(\vec{\alpha}, \vec{\gamma}) = \pi$.

Να αντιστοιχήσετε κάθε εσωτερικό γινόμενο που βρίσκεται στη στήλη (Α) με την τιμή του που βρίσκεται στη στήλη (Β).

στήλη Α	στήλη Β
$\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta}$	- 1
$\vec{\alpha} \cdot \vec{\gamma}$	0
$\vec{\gamma} \cdot \vec{\beta}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$
	$\frac{1}{2}$
	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Στο διπλανό σύστημα συντεταγμένων είναι $\vec{OA} = \vec{i}$, $\vec{OB} = \vec{j}$. Να εκφράσετε ως γραμμικό συνδυασμό των \vec{i} , \vec{j} τα διανύσματα $\vec{\Gamma\Delta}$, \vec{EZ} , $\vec{H\Theta}$, $\vec{\Gamma H}$ και να βρείτε τις συντεταγμένες τους.

2. Δίνεται το διάνυσμα $\vec{\alpha} = (\lambda^2 - 4, \lambda + 2)$, όπου $\lambda \in \mathbb{R}$.

- α) Να βρείτε το λ ώστε το $\vec{\alpha}$ να είναι το μηδενικό διάνυσμα.
 β) Αν $\vec{\beta} = (4\lambda - 7, 3)$, να βρείτε το λ ώστε $\vec{\alpha} = \vec{\beta}$.

3. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (1, -3)$, $\vec{\beta} = (-1, 2)$, $\vec{\gamma} = (-1, 1)$.

- α) Να βρείτε το διάνυσμα $\vec{\nu} = 5\vec{\alpha} - 2\vec{\beta} + 3\vec{\gamma}$.
 β) Να εκφραστεί το $\vec{\gamma}$ ως γραμμικός συνδυασμός των $\vec{\alpha}$, $\vec{\beta}$.

4. Δίνεται το παραλληλόγραμμο ABΓΔ με κέντρο Κ. Αν $A(1, 2)$, $B(5, 3)$ και $K(4, 5)$, να βρείτε τις συντεταγμένες των κορυφών Γ και Δ.

5. Αν τα σημεία $K(4, 0)$, $\Lambda(6, 2)$, $M(3, 5)$ είναι τα μέσα των πλευρών AB, ΒΓ, ΑΓ αντιστοίχως του τριγώνου ABΓ, να βρείτε τις συντεταγμένες των κορυφών του τριγώνου.

6. Δίνονται τα σημεία $A(3, -4)$ και $B(2, 1)$. Να βρείτε:
 α) το συμμετρικό του A ως προς κέντρο συμμετρίας το B.
 β) το συμμετρικό του B ως προς κέντρο συμμετρίας το A.

7. Δίνονται τα σημεία $A(1, 2)$, $B(3, 5)$, $\Gamma(5, 7)$, $\Delta(-10, -11)$.

- α) Να βρείτε τις συντεταγμένες των \vec{AB} , $\vec{B\Gamma}$, $\vec{\Gamma\Delta}$.
 β) Να εκφραστεί το $\vec{\Gamma\Delta}$ ως γραμμικός συνδυασμός των \vec{AB} , $\vec{B\Gamma}$.

8. Αν για τα σημεία A, B, M ισχύει $\vec{AM} = 2\vec{MB}$ και $A(-1, 2)$, $B(3, -1)$, να βρείτε τις συντεταγμένες του σημείου M.

9. Δίνονται τα σημεία $A(16, -\lambda^2)$, $B(\lambda^2, -4\lambda)$. Αν $\vec{\nu} = \vec{AB}$, να βρείτε τον $\lambda \in \mathbb{R}$ ώστε:

- i) $\vec{\nu} \parallel x'x$ και $\vec{\nu} \neq \vec{0}$, ii) $\vec{\nu} \parallel y'y$ και $\vec{\nu} \neq \vec{0}$.

10. Δίνονται τα σημεία $A(1, 3)$, $B(-2, -5)$ και $\Gamma(1, 7)$.

α) Να βρείτε το μέτρο του διανύσματος $\vec{AB} + \vec{A\Gamma}$.

β) Να βρείτε σημείο H του άξονα $x'x$ ώστε το τρίγωνο ABH να είναι ισοσκελές με κορυφή το H .

11. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (\lambda^2 - 5, -2\lambda)$, $\vec{\beta} = (-2, 1)$ όπου $\lambda \in \mathbb{R}$.

α) Να βρείτε το λ ώστε $\vec{\alpha} \parallel \vec{\beta}$.

β) Για ποια τιμή του λ τα $\vec{\alpha}$, $\vec{\beta}$ είναι ομόρροπα;

γ) Για ποια τιμή του λ τα $\vec{\alpha}$, $\vec{\beta}$ είναι αντίρροπα;

12. Να βρεθεί ο $\kappa \in \mathbb{R}$ ώστε τα σημεία $A(\kappa, \kappa - 1)$, $B(-1, 3)$, $\Gamma(2\kappa, 6)$ να είναι συνευθειακά.

13. Δίνεται το διάνυσμα $\vec{\alpha} = (\sqrt{12}, \kappa^2 + 2)$, όπου $\kappa \in \mathbb{R}$.

α) Να βρείτε το κ ώστε το $\vec{\alpha}$ να σχηματίζει γωνία 60° με τον άξονα $x'x$.

β) Για τις τιμές του κ που βρήκατε στο (α) ερώτημα, να δείξετε ότι το διάνυσμα $\vec{\beta} = (\sqrt{75}, 15)$ είναι παράλληλο προς το $\vec{\alpha}$.

14. Για ποιες τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ τα σημεία $A(1, 2)$, $B(4, 3)$, $\Gamma(6, -1)$, $\Delta(\lambda, 2\lambda - 1)$ είναι κορυφές τραπεζίου $AB\Gamma\Delta$ ($AB \parallel \Delta\Gamma$);

15. Να βρείτε σημείο M του άξονα $x'x$, ώστε το άθροισμα των αποστάσεών του από τα σημεία $A(1, 2)$ και $B(3, 4)$ να είναι ελάχιστο.

16. Έστω $AB\Gamma$ ένα ισόπλευρο τρίγωνο πλευράς 2. Αν $A\Delta$ είναι ύψος του τριγώνου, να υπολογίσετε τα εσωτερικά γινόμενα: $\vec{A\Delta} \cdot \vec{A\Gamma}$, $\vec{A\Delta} \cdot \vec{BA}$, $\vec{A\Delta} \cdot \vec{B\Gamma}$, $\vec{\Gamma\Delta} \cdot \vec{A\Gamma}$, $\vec{A\Gamma} \cdot \vec{AB}$.

17. Έστω $\vec{\alpha} = (\kappa - 1, -2)$ και $\vec{\beta} = (-4, 10)$. Να βρείτε τον $\kappa \in \mathbb{R}$, στις επόμενες περιπτώσεις: i) $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = 20$, ii) $\vec{\alpha} \perp \vec{\beta}$.

18. Αν $\vec{\alpha} = (0, -\sqrt{2})$ και $\vec{\beta} = (1, -1)$, να βρείτε:

α) το $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta}$, β) το $(3\vec{\alpha} - \vec{\beta})(\vec{\alpha} + 2\vec{\beta})$, γ) την γωνία των $\vec{\alpha}$, $\vec{\beta}$.

19. Δίνονται τα διανύσματα \vec{a} και \vec{b} με $(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{6}$. Αν $|\vec{a}| = \sqrt{2}$ και $|\vec{b}| = 2\sqrt{2}$ να βρεθούν:

α) $\vec{a} \cdot \vec{b}$ β) $\vec{a}^2 + \vec{b}^2$ γ) $(\vec{a} + \vec{b})^2$ δ) $|\vec{a} + \vec{b}|$ ε) $(2\vec{a} + 3\vec{b})(4\vec{a} - 5\vec{b})$.

20. Αν $|\vec{\alpha}|=1$, $|\vec{\beta}|=2$ και $\widehat{(\vec{\alpha}, \vec{\beta})} = \frac{2\pi}{3}$, να βρείτε το μέτρο του διανύσματος $\vec{v} = \vec{\alpha} - 2\vec{\beta}$.

21. Αν $|\vec{\alpha}|=5$, $|\vec{\beta}|=3$ και $\widehat{(\vec{\alpha}, \vec{\beta})} = 53^\circ$, να βρείτε τη γωνία των διανυσμάτων $\vec{u} = -3\vec{\alpha}$ και $\vec{v} = \vec{\alpha} - \vec{\beta}$. Δίνονται: $\text{syn}53^\circ = \frac{3}{5}$ και $\text{syn}37^\circ = \frac{4}{5}$.

22. Αν $|\vec{\alpha}|=|\vec{\beta}| \neq 0$ και $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}|=|\vec{\alpha}|$ τότε :

α) να δείξετε ότι $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = -\frac{1}{2} \cdot |\vec{\alpha}|^2$,

β) να δείξετε ότι η $\widehat{(\vec{\alpha}, \vec{\beta})}$ είναι αμβλεία,

γ) να βρείτε τη γωνία των διανυσμάτων $\vec{u} = 2\vec{\alpha} + \vec{\beta}$ και $\vec{v} = 2\vec{\alpha} + 2\vec{\beta}$.

23. Αν $\vec{\alpha} + \vec{\beta} - \sqrt{3}\vec{\gamma} = \vec{0}$ και $|\vec{\alpha}|=|\vec{\beta}|=|\vec{\gamma}|=1$, να υπολογίσετε :

α) το $\vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$, β) τη γωνία $\widehat{(\vec{\alpha}, \vec{\gamma})}$.

24. Αν $\vec{\alpha} + \vec{\beta} + \vec{\gamma} = \vec{0}$ και $|\vec{\alpha}|=1$, $|\vec{\beta}|=2$, $|\vec{\gamma}|=3$ τότε να υπολογίσετε την τιμή της παράστασης: $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} + \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma} + \vec{\gamma} \cdot \vec{\alpha}$.

25. Αν $|\vec{\alpha}|=2$, $|\vec{\beta}|=5$, $|\vec{\gamma}|=2$ και $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} + \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma} = -20$, να δείξετε ότι τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ είναι συγγραμμικά.

26. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{a}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ για τα οποία ισχύει: $\vec{a} + \vec{\beta} + \vec{\gamma} = \vec{0}$ και $|\vec{a}| = \frac{|\vec{\beta}|}{3} = \frac{|\vec{\gamma}|}{4}$ να αποδειχθεί ότι τα διανύσματα $\vec{a}, \vec{\beta}$ και $\vec{\gamma}$ είναι συγγραμμικά.

27. Αν $\vec{a} \perp \vec{\beta}$, $(\vec{a} + \vec{\beta}) \perp (\vec{a} - 3\vec{\beta})$ και $|\vec{a} - \vec{\beta}| = 2$, δείξτε ότι: $|\vec{a}| = \sqrt{3}$ και $|\vec{\beta}| = 1$.

28. Να γραφεί το διάνυσμα $\vec{u} = (-2, 6)$ σαν γραμ. συνδυασμός των $\vec{v} = (2, -1)$ και $\vec{w} = (3, 1)$.

29. Θεωρούμε τα κάθετα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$.

α) Αποδείξτε ότι: $|\vec{\alpha}| \leq |\vec{\alpha} + \vec{\beta}|$.

β) Αν $|2\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = 5$ και $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = \sqrt{13}$, να βρείτε τα $|\vec{\alpha}|, |\vec{\beta}|$.

30. Δίνονται τα μοναδιαία διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ με $(\vec{\alpha}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{3}$. Να βρείτε διάνυσμα \vec{x} , τέτοιο ώστε: $\vec{x} \parallel (\vec{\alpha} + \vec{\beta})$ και $\vec{\beta} \perp (\vec{\alpha} + \vec{x})$.

31. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}, \vec{x}$ με $\vec{\beta} \neq \vec{0}$, τέτοια ώστε $\vec{\alpha} + \vec{x} = \text{προβ}_{\vec{\beta}} \vec{x}$.

Αποδείξτε ότι $\vec{\alpha} \perp \vec{\beta}$.

32. Θεωρούμε τα διανύσματα:

$\vec{a} = (\sin x, \eta\mu x), \vec{\beta} = (\sin 2x, \eta\mu 2x)$ και $\vec{\gamma} = (\sin 3x, \eta\mu 3x), x \in \mathbb{R}$.

Αποδείξτε ότι τα διανύσματα $\vec{a} + \vec{\gamma}$ και $\vec{\beta}$ είναι παράλληλα.

33. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (3, 5), \vec{\beta} = (2, -1)$.

α) Να βρείτε την $\text{προβ}_{\vec{\alpha}} \vec{\beta}$.

β) Να αναλύσετε το διάνυσμα $\vec{\beta}$ σε δύο συνιστώσες, μία παράλληλη προς το διάνυσμα $\vec{\alpha}$ και μία κάθετη προς αυτό.

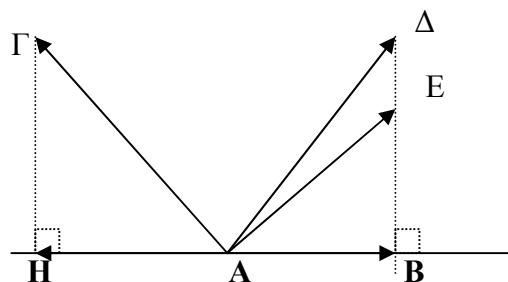
34. α) Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (1, 2), \vec{\beta} = (3, 4), \vec{\gamma} = (1, -1)$. Δείξτε ότι: $\vec{\alpha} \cdot \vec{\gamma} = \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$.

β) Αν τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}, \vec{\gamma}$ είναι συγγραμμικά με $\vec{\gamma} \neq \vec{0}$ και $\vec{\alpha} \cdot \vec{\gamma} = \vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}$, να δείξετε ότι $\vec{\alpha} = \vec{\beta}$.

35. Για το διπλανό σχήμα να υπολογίσετε την τιμή της παράστασης:

$S = \vec{A\Delta} \cdot \vec{AB} + \vec{A\Gamma} \cdot \vec{AB} + \vec{A\epsilon} \cdot \vec{AB}$,

αν είναι γνωστό ότι $AB = 2$ και $AH = 3$.

36. Αν $\vec{\alpha} = (1, 2)$, $\vec{\beta} = (3, 4)$ να βρεθούν τα διανύσματα \vec{p} και \vec{q} ώστε να ισχύουν συγχρόνως: $\vec{\alpha} = \vec{p} + \vec{q}$, $\vec{p} \parallel \vec{\alpha}$, $\vec{q} \perp \vec{\beta}$.

37. Να δείξετε ότι το διάνυσμα $\vec{a} = \frac{\vec{\beta} \cdot \vec{x}}{\beta^2} \cdot \vec{\beta} - \vec{x}$ είναι κάθετο στο $\vec{\beta}$ για κάθε διάνυσμα \vec{x} .

38. Αν $\vec{x} + (\vec{x} \cdot \vec{a}) \cdot \vec{\beta} = \vec{\gamma}$ με $1 + \vec{a} \cdot \vec{\beta} \neq 0$ να αποδείξετε ότι $\vec{x} \cdot \vec{a} = \frac{\vec{a} \cdot \vec{\gamma}}{1 + \vec{a} \cdot \vec{\beta}}$.

39. Αν είναι $|\vec{a}| = 5$, $|\vec{\beta}| = 8$ και $(\vec{a}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{3}$ να βρεθεί το συνημίτονο της γωνίας των $\vec{a} + \vec{\beta}$ και $\vec{a} - \vec{\beta}$ και να δοθεί η γεωμετρική ερμηνεία της γωνίας.

40. Αν τα διανύσματα \vec{a} και $\vec{\beta}$ έχουν ίσα μέτρα και είναι κάθετα να αποδείξετε ότι τότε και τα διανύσματα $2\vec{a} + \vec{\beta}$, $\vec{a} - 2\vec{\beta}$ είναι κάθετα.

41. Αν το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο στο A να αποδείξετε ότι ισχύει:

$$\overline{AB}^2 + \overline{A\Gamma}^2 = \overline{B\Gamma}^2 \text{ και αντιστρόφως:}$$

Αν σε τρίγωνο $AB\Gamma$ ισχύει $\overline{AB}^2 + \overline{A\Gamma}^2 = \overline{B\Gamma}^2$ να αποδείξετε ότι το τρίγωνο είναι ορθογώνιο στο A .

42. Αν M είναι το μέσο της πλευράς $B\Gamma$ τριγώνου $AB\Gamma$ να αποδειχθεί ότι:

$$\alpha) \left| \overrightarrow{AB} \right|^2 + \left| \overrightarrow{A\Gamma} \right|^2 = 2 \left| \overrightarrow{AM} \right|^2 + \frac{\left| \overrightarrow{B\Gamma} \right|^2}{2} \qquad \beta) \left| \overrightarrow{AB} \right|^2 - \left| \overrightarrow{A\Gamma} \right|^2 = 2 \overline{\Delta M} \overline{\Gamma B},$$

όπου Δ η προβολή του A στη $B\Gamma$.

